גרם הדלקה וכיבוי בשבת

שוע"ר סי' קנט

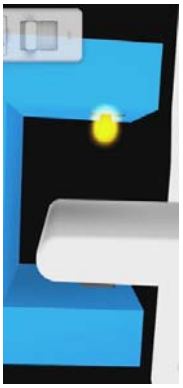

יד צריך שיבאו המים על ידיו מן הכלי מכח נותן ולא מאליהם ... לפיכך צינור שדולין מים מן היאור ושופכין בו, ונמשכין ממנו המים להשקות השדה, אינו יכול ליתן ידיו לתוכו או תחתיו כדי שיקלחו המים עליהן כשיגיעו להן, מפני שאינן באים על ידו מכח אדם, שכבר פסק כח השופך. ואם משים ידו קרוב למקום השפיכה אף על פי שאינו משים תחת השפיכה ממש עלתה לו נטילה. שכל זמן שהמים קרובים למקום השפיכה עדיין מכח אדם הם באים.

שוע"ר סי' רנג

כז אם יודע שהנכרי יסיק אחר כך את התנור לחמם את הבית, שזהו מותר בשבת ... וכשיתחמם התנור מאד יתחמם גם כן התבשיל שאצלו עד שהיד סולדת בו, אסור להניחו שם, אלא יטלנו משם קודם שיסיק הנכרי, לפי שזהו כאחד מניח את הקדרה ואחד נותן את האור שתחתיה, שהראשון פטור אבל אסור מדברי סופרים.

שוע"ר סי' רסה

א אסור ליתן כלי מנוקב מלא שמן על פי הנר כדי שיהא השמן מטפטף כל שעה לתוך הנר, גזרה שמא יסתפק מהשמן שבכלי כיון שאינו מחובר לנר, ויש בזה איסור משום מכבה, שעל ידי כן יכבה הנר בזמן קרוב יותר מאם לא היה מסתפק ממנו כלום והיה נוטף כולו לתוך הנר. ואף להאומרים דמותר לחתוך נר של שעוה הדולק ביו"ט ואין בזה משום מכבה הואיל ובשעה שחותך ממנו אינו מכ[ה]ה אורו כלל ... שהרי נשאר עדיין שמן בכלי שיטפטף לנר, מכל מקום חוששין שמא ימלך ויטול מהנר כל השמן עם הכלי או בלא הכלי, ונמצא מכהה אור הנר בשעת נטילתו, ויש בזה משום מכבה לדברי הכל.

ח כשנותן הכלי תחת הנר לקבל בו נצוצות לא יהיה בכלי מים ... מפני שמקרב זמן כיבוי הנצוצות שיכבו מיד שיפלו שמה. ולא התירו אפילו בדליקה לגרום כיבוי אלא ... שיהיו המים בתוך כלי כגון כלי חרס חדשים מלאים מים, שהם אינם יכולים לקבל האור, וכשמגיע האור להם הם מתבקעים ומכבים, שנמצא האור הוא שמכבהו, והאדם אינו אלא גורם בעלמא, שהרי כשנתן המים בכלים אלו, היה הפסק מחיצה בין המים להאור, דהיינו דופני הכלים ... אבל כאן שאין דופני כלי מפסיקים בין נר למים שבכלי שתחתיו והמים מכבים ממש את הנצוצות אין זה נקרא גרם כיבוי. ואפילו מבעוד יום אסור ליתן מים לכלי זה, גזרה שמא יתן משחשכה ... ידמה בדעתו שאין בזה שום איסור כלל אף משתחשך כיון שנותן המים קודם נפילת הנצוצות.

שוע"ר סי' רעז

א נר דולק שהוא מונח קרוב אל הדלת (נגד פתיחת הדלת ממש) בענין שכשיפתחו הדלת יוכל לכבות אם ינשב הרוח מבחוץ, אסור לפתוח הדלת כנגדו, שמא יכבנו הרוח. ואף שאינו מתכוון לכיבוי, ודבר שאינו מתכוין מותר, מכל מקום כיון שאם ינשב הרוח אי אפשר שלא יכבה ופסיק רישיה ולא ימות הוא, לפיכך אף בשעה שאין רוח מנשב בחוץ אסור לפותחה שמא יתחיל לנשב מיד שיתחיל לפתוח.

שוע"ר סי' שלד

כב תיבה שאחז בה האור מצדה האחד מותר ... לעשות מחיצה בכל הכלים בין ריקנים בין מלאים להפסיק הדליקה, ואפילו בכלי חרס חדשים מלאים מים, אע"פ שהם אינם יכולים לקבל את האור ומתבקעים ומכבים את הדליקה, לא גזרו במקום הפסד על גרם כיבוי כזה, שבשעה שנותן המים יש דבר המפסיק בינם לאור, דהיינו דופני הכלי שנותנם בתוכו, והאור הוא שמבקע את הכלי ומכבה את עצמו, והאדם הנותן מים אינו אלא גורם בעלמא.

שוע"ר סי' שנז

א חצר שהיא פחותה מד' אמות על ד' אמות וסמוכה לרשות הרבים, אין שופכין לתוכה מים בשבת בימות החמה ... ואף על פי שאין בשפיכה זו שמחצר לרשות הרבים איסור של תורה (אם אינו שופכן סמוך לרשות הרבים ממש אלא ברחוק מעט, בענין שיציאתן לרשות הרבים היא מאליהן, ואיננה כח שפיכתו ממש אלא כחו הוא גורם בלבד), ומכל מקום מדברי סופרים אסור (בכל ענין) גזרה שמא ישפכנו לרשות הרבים ... ממש.

שוע"ר סי' תקיד

ח נר ... דולק של שעוה או של חלב ... אסור לקצרו על ידי שיחתכנו מלמטה בסכין או בדבר אחר, אפילו אם הוא נר גדול מאוד וחס עליו שלא ישרף כולו, מפני שהוא גורם למהר כיבוי הנר שלא על ידי ריבוי הבערה.